

РЕШЕНИЕ

№ 526

гр. София, 21 декември 2012 г

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в съдебно заседание на четиринадесети ноември две хиляди и дванадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ГРОЗДАН ИЛИЕВ

ЧЛЕНОВЕ: ПЛАМЕН ТОМОВ

НИКОЛАЙ ДЪРМОНСКИ

при участието на секретаря **Даниела Околийска**

и в присъствието на прокурора **Явор Гебов**

изслуша докладваното от председателя (съдията) **Г. Илиев**

дело № 1825/2012 година.

Производството е по реда на чл. 346, т. 1 НПК.

Образувано е по касационен протест на Софийска градска прокуратура срещу присъда № 163/31.05.2012 г., постановена по в.н.о.х.д. № 1873/2012 г. по описа на Софийски градски съд (СГС), с която е отменена в осъдителната и потвърдена в оправдателната ѝ част присъда от 22.02.2012 г. на Софийски районен съд (СРС) по н.о.х.д. № 6177/2010 г. за извършено от К. В. Г. престъпление по чл. 290, ал. 1, пр. 1, алт. 1 НК.

С протеста немотивирано се претендират допуснати от въззивния съд съществени нарушения на процесуалните правила, довели до ограничаване правото на защита на подсъдимия и процесуалните права на останалите страни в процеса. Неправилното приложение на материалния закон се разглежда като последица на нарушението на правилата за събиране и оценка на доказателствения материал.

По същество се прави искане за отмяна на атакувания съдебен акт и поради наличие на касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 НПК връщане на делото за ново разглеждане от въззивната инстанция.

В съдебното заседание подсъдимият К. В. Г. не се явява, представлява се от редовно упълномощени защитници от Софийска адвокатска колегия - адв. Б. и адв. Я.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура не поддържа протеста по съображения за отсъствие на допуснати нарушения на правилата за оценка на доказателствения материал. Счита, че поради постановената оправдателна присъда, протестът е недопустим в частта, с която се претендира допуснато нарушение на процесуалните правила, довело до ограничаване правото на защита на подсъдимия. Затова предлага присъдата да бъде оставена в сила, към което становище се присъединяват и защитниците на подсъдимия.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, като провери въззивната присъда с оглед на поддържаните отменителни основания, в пределите на правомощията по чл. 347 – 348 НПК, за да се произнесе, съобрази следното:

С протестирания съдебен акт е отменена първоинстанционната присъда в частта, с която подсъдимият К. В. Г. е признат за виновен в това, че:

- на 24.06.2009 г. в гр. София, в Софийска градска прокуратура пред надлежен орган на властта – прокурор П.Н. от, водещ разследването по досъдебно производство № 6813/2009 г. по описа на СГП – като свидетел, устно, съзнателно е потвърдил неистина, заявявайки, че няма познанства с лица от съдебната система, не познава магистрати, макар в действителност да е познавал Т.Н.Т. – административен ръководител на Районен съд – /населено място/, А. А. А. – административен ръководител на Апелативна прокуратура – /населено място/, П.В.М. – прокурор в Окръжна прокуратура –

/населено място/, П.С.Н. – председател на Районен съд – /населено място/, Й. Г.И.– прокурор в Апелативна прокуратура – /населено място/, И.И.Д. – член на ..., Д.Н.З. – заместник-окръжен прокурор в Окръжна прокуратура – /населено място/, Н.Я.Г. – заместник председател на Окръжен съд – /населено място/, Р.М.Ч. – съдия в /населено място/, Й.П.Н. – съдия в Апелативен съд – /населено място/, В.Н.Г. – съдия в Апелативен съд – /населено място/ – поради което и на основание чл. 290, ал. 1, пр. 1, алт. 1 НК във вр. с чл. 54 НК, е осъден на две години лишаване от свобода, като на основание чл. 66, ал. 1 НК изпълнението на наказанието е отложено за срок от три години.

С първоинстанционната присъда подс.К.В.Г. е признат за невинен в това :

- на 24.06.2009 г. в гр. София, в Софийска градска прокуратура пред надлежен орган на властта – прокурор П. Н. от, водещ разследването по досъдебно производство № 6813/2009 г. по описа на СГП – като свидетел устно съзнателно да е потвърдил неистина, заявявайки, че няма познанства с лица от съдебната система, не познава магистрати, макар в действителност да е познавал П.Т.В. – прокурор в Окръжна прокуратура – /населено място/, И.П.П. – прокурор в и Д.Х.К. – съдия в Районен съд – /населено място/, поради което е оправдан по обвинението за извършено престъпление по чл. 290, ал. 1, пр. 1, алт. 1 НК .

С новата въззивна присъда, предмет на касационния протест, първоинстанционната присъда в осъдителната част е отменена и подсъдимият е оправдан по обвинението за извършено престъпление по чл. 290, ал. 1, пр. 1, алт. 1 НК, а в частта, с която е оправдан по това обвинение, присъдата е потвърдена.

Присъдата е отменена и в частта, с която подс. Г. е осъден да заплати направените по делото разноски.

Доводът за допуснати съществени нарушения на доказателствените правила, регулиращи дейността на съда в процеса на събиране, проверка и оценка на доказателствения материал е лишен от фактическо и правно основание.

Двете инстанции, с необходимата активност и положени усилия, каквито имат според чл. 13, 14, ал. 1 и чл.107 НПК, са изяснили действителното положение на отношенията между подс. К.Г. и свидетелите, за които е установено да са били съдии, прокурори, а част от тях и членове на Висшия съдебен съвет. В тази част постановеното въззивно решение не страда от претендираното с протеста нарушение, което да е довело до нарушение на материалния закон. По настоящето дело пълното разминаване между обвинителната теза и възприетите от въззивния съд разрешения не са на полето на материалноправната наказателна норма, относно престъплението, за което е внесен обвинителния акт.

Поначало задължителна предпоставка за постановяване на обоснован и законосъобразен съдебен акт по въпросите за вината и отговорността на подсъдимия е спазване на основното изискване за законосъобразно извършване на процесуалните действия от органите, на които е възложено ръководството и решаване на съответната фаза на наказателния процес. Това императивно изискване е задължително за прокурора още към момента на образуване на наказателното производство. Съгласно чл. 207, ал. 1 НПК за образуване на досъдебно производство са необходими в кумулативна даденост, освен законен повод и достатъчно данни за извършено престъпление от общ характер. По настоящето дело освен сигнал, твърде общ като съдържание по отношение на деяние и авторство, прокуратурата не е разполагала с каквито и да е данни, за да направи предписания от закона обоснован извод за извършено корупционно престъпление. Затова се е ограничила да възпроизведе в постановлението за образуване на досъдебно производство по ДП № 6813/2009 г. съставите на чл. 304, ал. 1 и чл. 304б, ал. 1 НК с всички възможни хипотези на тяхното извършване, което е предопределило съдбата на това и останалите дела срещу подс. Г.. По това дело на 24.06.2009 г. подс. Г. е разпитан в качеството на свидетел, като разпитът е ограничен единствено до установяване на факта на познанството му със съдии, прокурори и членове на ВСС. С последвалите процесуални действия, поредица от постановления на прокурори от СГС и САП, изчерпателно анализирани във въззивното решение, е извършено отделяне на материали от ДП № 6813/2009 г. и образувано друго, предмет на ДП №3127/2009 г. на СУ МВР, 04 РУП, по което подс. Г. е привлечен в качеството на обвиняем за извършено престъпление по чл. 290, ал. 1, пр. 1, алт. 1 НК. Паралелно с това производство срещу подсъдимия продължило и другото по ДП № 6138/2009 г., но вече под нов номер на производството - ДП № 4-2931/2009 г., по което на подс.Георгиев било повдигнато обвинение за извършено престъпление по чл. 255, ал. 3 вр. ал. 1, т. 1 и т. 2, ал. 2 вр. чл. 26 НК. С това обвинение делото е внесено в Софийски градски съд (СГС) и по него образувано НОХД № С-69-2011 г. по описа на СГС.

При това развитие на наказателните производства срещу подс. Г. е очевидно, че неговата наказателна отговорност за лъжесвидетелстване по чл. 290, ал.1 НК не може да се ангажира, защото в качеството на обвиняем по всяко от посочените дела, той е разполагал в пълен обем с правото на защита със съдържанието по чл. 55 НПК. Нещо повече, това му процесуално качество изключва, като годен доказателствен източник, разпита, проведен в качеството му на свидетел на 24.06.2009 г. В тази част следва да се сподели разбирането на въззивния съд, който законосъобразно е приел, че подсъдимият е разполагал и с правото, гарантирано му от чл. 121, ал. 1 НПК, изобщо да откаже да отговаря на въпроси, чийто отговори биха го улчили в извършване на престъпление, него или лицата, с които се намира в посочената от закона родствена или фактическа връзка на съжителство. Става дума за установяване на обстоятелства, които са включени в главния факт, предмет на доказване по делото. В тази връзка следва да се направи и следното уточнение. Отговорността за лъжесвидетелстване може да бъде ангажирана единствено тогава, когато свидетелят съзнателно затаи истината или каже неистина само за онези обстоятелства, свързани с предмета на доказване по конкретното дело, очертан в чл. 102 НПК. Отговорността на свидетеля не може да се ангажира за невярно свидетелстване за всякакви други фактически данни, които, така или иначе, попадат в делото при провеждане на разпита като способ за събиране и проверка на доказателства. Това уточнение е наложително, за да се отграничи случаят на лъжесвидетелстване по чл.290 НК от случаите, при които

разследващият орган или съдът, чрез поставяне на въпроси и отговори за изясняване на фактически положения, несвързани пряко с главния факт, му позволяват да направи изводите за достоверност на свидетелските показания, конкретно за съда да вземе правилното решение, когато при постановяване на присъдата е длъжен да изпълни задълженията си по чл.305, ал.3 НПК. В началния етап на разследването по настоящето досъдебно производство, разследващият орган не е разполагал с каквито и да било данни за корупционни практики, извършвани от подсъдимия, самостоятелно или с участието на представители на съдебната власт, затова и инкриминираният разпит от 24.06.2009 г. е бил твърде общ, неконкретен, с оглед изискването за относимост към обстоятелствата по чл. 102 НПК, поради което и в тази му част въззивният съд правилно е отбелязал, че не би могъл да предизвика наказателноправните последици, предвидени от закона за лъжесвидетелстване по чл. 290, ал. 1 НК. Изводът не би могъл да бъде друг, след като към този момент, дори разследващият орган все още не е имал фактически представа за обстоятелствата, за чието установяване ще следва да извършва разследването. Следователно инкриминираните факти, за които Г. е свидетелствал, не само не са възпрепятствали разкриването на обективната истина, но са били извън предмета на доказване по първоначално образуваното срещу него наказателно производство за „търговия с влияние“ по чл. 304, ал.1 и чл. 304б НК, по което впоследствие е внесено обвинение по чл. 255, ал. 3 вр. ал. 1, т. 1 и т. 2, ал. 2 вр. чл. 26 НК и от което са отделени материалите за повдигане на обвинението по чл. 290, ал. 1, пр. 1, алт. 1 НК – предмет на настоящето дело.

На вниманието на въззивната инстанция е стояло и същественото и неотстранимо нарушение на чл. 118 от НПК, допуснато с разпита в качеството на свидетел на разследващия прокурор П.Н.. Недопустимо е разследващият орган в друго такова досъдебно производство или на следващия стадий на процеса, да бъде разпитван в качеството на свидетел за обстоятелствата, при които е извършил процесуалното действие по разследването. Това ограничение не търпи изключение, както по делото, по което е извършен разпитът, така и по всяко друго дело, по което този способ ще бъде използван като доказателствен източник, какъвто е настоящият процес. В случая с разпита на разследващия прокурор в качеството на основен свидетел по обвинението срещу подс. Г., за извършено престъпление по чл. 290, ал. 1 НК, е допуснато съществено и неотстранимо нарушение, което, наред с останалите, е изключило възможността за друг изход по делото, освен постановяване на оправдателна присъда и по останалата част от обвинението, по което подс. Г. е бил признат за виновен и осъден от първоинстанционния съд.

Протестът е недопустим в частта, с която се претендират допуснати процесуални нарушения, довели до ограничаване правото на защита на подс. Г.. В тази част е налице препращане към въззивния протест, но там съображения с такова съдържание поначало липсват. При положение, че подсъдимият е изцяло оправдан, той е получил в пълен обем ефикасна защита срещу обвинението, включително и по отношение на онези нарушения на процесуалните правила, които са довели до ограничаване правото му на защита, поради което не се налага отмяна на оправдателната присъда, за да бъдат отстранени. Нещо повече, на стр.2 от въззивния протест (внохд № 1873/2012 г. на СГС, стр. 5, абзац предпоследен, изр. последно) изрично е посочено, че в хода на наказателното производство не са допуснати процесуални нарушения. Претендира се само неправилно приложение на закона при постановяване на оправдателната присъда от първоинстанционния съд с искане в тази част да се отмени и върне делото за ново разглеждане. Отсъствието на мотиви и наличието на противоречиви, взаимно изключващи се позиции по касационното основание, по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК лишават протеста от каквато и да е убедителност и необходимост за обсъждане на претендираното процесуално нарушение.

В заключение, касационният състав приема, че подаденият, но неподдържан касационен протест, с искане за отмяна на новата въззивна присъда и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на СГС е лишен от фактическо и правно основание.

Мотивиран от гореизложените съображения и като съобрази отсъствието на отменителните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 НПК,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА присъда № 163/31.05.2012 г., постановена по в.н.о.х.д. № 1873/2012 г. по описа на Софийски градски съд.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ: [подпис]

[подпис]